

Määräyksen nimi	UAS-ilmatilavyöhykkeet (OPS M1-29)
Määräyksen asianumero	TRAFICOM/554113/03.04.00.00/2021
Määräyksen tausta ja tavoite	<p>Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/947 säännöistä ja menetelmistä miehittämättömien ilma-alusten käytössä antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden mm. miehittämättömän ilmailun kiello- ja rajoitusalueiden ja toisaalta sen vapaammin sallivien ilmatilavyöhykkeiden perustamiseen (ns. UAS-ilmatilavyöhykkeet).</p> <p>Suomessa ilmailulain 11 a ja 11 b §:n mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi perustaa UAS-ilmatilavyöhykkeitä joko määräyksellä enintään kolmen vuoden määräajaksi tai hakemuksesta päätöksellä enintään vuoden määräajaksi. Rajoittava tai kieltävä UAS-ilmatilavyöhyke voidaan perustaa mm. valtion johtamisen, maanpuolustuksen, aluevalvonnan, poliisitoiminnan, oikeudenhoidon, kansainvälisten suhteiden hoidon, sosiaali- ja terveydenhuollon, teollisuuden, liikenteen tai ympäristönsuojelun kannalta tärkeiden kohteiden suojaamiseksi. Rajoittavat ja kieltävät vyöhykkeet eivät koske valtion ilmailua, ellei vyöhykkeen ehdoissa erikseen toisin mainita. Salliva UAS-ilmatilavyöhyke, jolla voidaan poiketa tietyistä miehittämättömän ilmailun avoimen kategorian vaatimuksista, voidaan perustaa kaupallista tai harraste- tai tutkimus- ja kokeilutoimintaa varten.</p> <p>Pitkäaikaiset eli enintään kolme vuotta voimassa olevat UAS-ilmatilavyöhykkeet julkaistaan ilmailumääräyksen OPS M1-29 liitteinä. Lisäksi UAS-ilmatilavyöhykkeitä perustetaan hakemuksesta Traficomin päätöksillä enintään yhden vuoden ajaksi.</p> <p>Traficom on pyytänyt esityksiä perustettavista UAS-ilmatilavyöhykkeistä 15.5.2022 mennessä. Nyt valmisteltavan määräysmuutoksen tarkoituksena on päivittää määräyksellä perustetut UAS-ilmatilavyöhykkeet seuraavassa esitettyjen uusien tarpeiden mukaisesti:</p> <p>Ison-Britannian ja Ranskan Suomen suurlähetystöt ovat hakeneet kieltävää UAS-ilmatilavyöhykettä lähetystöalueidensa suojaksi.</p> <p>Uusia rajoittavia UAS-ilmatilavyöhykkeitä ovat hakenneet Lapin poliisilaitos Kemin ja Rovaniemen poliisiasemille, Länsi-Uudenmaan poliisilaitos Espoon pääpoliisiasemalle sekä Pohjanmaan poliisilaitos Pietarsaaren poliisiasemalle; Lahti Energia Oy Kymijärven voimalaitoksen suojaksi; Nammo Vihtavuori Oy räjähdetehtaan suojaksi; sekä Korkeasaaren eläintarhan säätiö eläintarhan ja villieläinsairaalan eläinten sekä alueella vierailevien asiakkaiden turvallisuuden varmistamiseksi.</p> <p>Aiemmin päätöksellä perustettujen rajoittavien UAS-ilmatilavyöhykkeiden siirtämistä pidempiaikaisina</p>

	<p>määräykseen ovat hakeneet Ilmatieteen laitos Helsingin Kumpulan alueelle; Kokkola Industrial Park teollisuusalueen, sataman, terminaalien ja ratapihan suojaksi; sekä Vanhan Vaasan sairaala sosiaali- ja terveydenhuollon kannalta tärkeän kohteen suojaamiseksi.</p> <p>Helsinki-Vantaan lentoasema on esittänyt rajoittavien UAS-ilmatilavyöhykkeiden laajentamista lentoaseman läheisyydessä.</p> <p>Aiemmin päätöksellä perustettujen sallivien UAS-ilmatilavyöhykkeiden siirtämistä määräykseen ovat hakeneet Nokia Innovations Oy (kaksi tutkimustarkeituksiin perustettua vyöhykettä Oulussa ja Båtvikin testausalue) sekä Maanmittauslaitos (Sjökullan UAS-testialue). Insta ILS Oy on hakenut jo aiemmin perustetulla Teiskon UAS-vyöhykkeellä vapautuksien laajentamista siten, että yksi kauko-ohjaaja voisi lennättää useampaa ilma-alusta kerrallaan, jos ilma-aluksen tekniset ominaisuudet sen turvallisesti mahdollistavat.</p>
<p>Säädösperusta (laki), EU-/kv-oikeudellinen säädöstausta</p>	<p>Ilmailulaki (864/2014) 11 a ja 11 b §</p> <p>Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1139 yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan unionin lentoturvallisuusviraston perustamisesta (ns. EASA-asetus)</p> <p>Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/947 säännöistä ja menetelmistä miehittämättömien ilma-alusten käytössä</p>
<p>Hallitusohjelman ja Traficomien strategisten päämäärien huomioiminen</p>	<p>Liikenneturvallisuuden parantaminen; toimivat ja turvalliset yhteydet; innovaatioiden ja kokeilujen mahdollistaminen.</p>
<p>Määräyksen vaikutukset</p>	<p>Vaikutukset seuraavat osaksi jo komission täytäntöönpanoasetuksesta ja ilmailulaista, joissa mahdollistetaan kieltävien, rajoittavien ja sallivien UAS-ilmatilavyöhykkeiden perustaminen miehittämättömän ilmailun tarpeisiin. Määräyksellä perustettavien ilmatilavyöhykkeiden vaikutuksia asiakkaiden ja viranomaisen toimintaan sekä mahdollisia toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia voidaan arvioida tarkemmin vasta, kun perustettavat vyöhykkeet ovat lopullisesti selvillä.</p> <p>Määräys edistää turvallisuutta kieltämällä tai rajoittamalla miehittämättömien ilma-alusten käyttöä sellaisilla alueilla, joilla siitä voisi aiheutua haittaa esimerkiksi poliisitoimintaan tai kansainvälisten suhteiden hoitoon liittyville intresseille taikka vaaraa teollisuuslaitoksen, sataman tai ratapihan toiminnalle. Sairaaloiden lähistölle perustettavilla UAS-ilmatilavyöhykkeillä suojataan lisäksi yksityisyyttä, ja miehittämättömien ilma-alusten käyttöä voidaan rajoittaa myös ympäristönsuojelullisista syistä. Toisaalta sallivat UAS-ilmatilavyöhykkeet mahdollistavat miehittämättömään ilmailuun liittyvän tutkimus- ja kokeilutoiminnan.</p> <p>Määräyksellä ei arvioida olevan vaikutuksia esteettömyyteen, yhdenvertaisuuteen eikä tasa-arvoon.</p>

Jälkiarviointi (arviointisuunnitelma / ei tehdä)	Määräyksellä perustettavat UAS-ilmatilavyöhykkeet ovat voimassa kolmen vuoden ajan, ja määräys uusitaan viimeistään tämän ajanjakson päättyessä. Perustettujen vyöhykkeiden tarkoituksenmukaisuutta seurataan myös määräyksen voimassaoloi- kana ja määräystä muutetaan tarvittaessa.
Määräyksen alustava aikataulu	Määräys annetaan kevään 2023 ilmatilamuutospaketin yhteydessä ja sen on tarkoitus tulla voimaan 20.4.2022 (AIRAC-voimaantulopäivä).
Määräyksen notifiointi (kyllä/ei), notifiointin aikataulu	Ei
Määräyksen suhde muihin hankkeisiin	-
Sidosryhmien kuuleminen	Sidosryhmiltä on pyydetty esityksiä perustettavista UAS-ilmatilavyöhykkeistä, ja määräysluonnos laaditaan näiden esitysten pohjalta. Määräysluonnoksesta pyydetään kommentteja lausuntokierroksella, jonka pituus on noin viisi viikkoa.
Määräyksestä viestiminen	Määräyshankepäättöksestä, lausuntokierroksesta ja määräyksen valmistumisesta viestitään Traficomin Internet-sivuilla sekä sähköpostitse ilmailun sääntelyn jakelulistalle ilmoittautuneille ja ilmatilamuutosten sidosryhmille. Lisäksi viestitään kohdennetusti perustettavia UAS-ilmatilavyöhykkeitä esittäneille ja miehittämättömän ilmailun yrityksille. Valmiit määräykset julkaistaan Finlex-säädöstietopankissa ja Traficomin ilmailumääräyskokoelmassa.
Lisätietojen antajat/valmistelijat	ylitarkastaja Mika Saalasti, mika.saalasti(at)traficom.fi, puh. 029 534 6108 lakimies Leila Iikkanen, leila.iikkanen(at)traficom.fi, puh. 029 534 6039
Päiväys	20.9.2022
Määräyshankepäättökseen hyväksyminen	Jari Pöntinen johtaja Jukka Hannola päällikkö, ilmailun infra